

Pirtin klubi

14.6.2016

Matinkylän Pirtti

Espoo

VT Arjo Suonperä:

USA:n sotaharjoitukset Suomessa

Suomen tehtyä 2014 syksyllä salaa, (silloisen puolustusministeri Haglundin suojeluksessa), Naton kanssa sotilaallista yhteistyötä koskevan periaatesopimuksen (MOU) käynnistyi Suomessa vuoden 2016 aikana USA:n eri sotalajien eli maa-meri- ja ilmavoimien harjoitustoiminta, (tähän mennessä kolme eri harjoitusta), Suomen armeijan kanssa, jossa sinänsä lukumääräisesti pienet amerikkalaisjoukot tulivat Suomen maa-meri- ja ilmatilaan aseistettuina.

Miksi USA eikä Nato ja miksi näin runsaita harjoituksia? Miten Suomen rikoslain maanpetossäännökset suhtautuvat tällaiseen? Entä ydinaseistus?

- 1. Isäntämaatukisopimuksessa todettiin, ettei se ole sitova kansainvälinen sopimus. Miksi moinen toteamus? Varmaankin siksi, ettei puolustusministeriöllä ollut toimivaltaa tehdä sellaista sopimusta ja tämä juridinen puute haluttiin häivyttää tulevan sotilaallisen yhteistoiminnan osalta vain muka tulkinnallisten kysymysten osalta vallitsevaksi yhteisymmärrykseksi. Haluttiin kiusallinen asia esittää siinä valossa, että nyt ei muka tehty mitään dramaattista muutosta Suomen kannalta, vaan kyse oli muka vain pitkäaikaisen teknisen yhteistyön sujuvuuden helpottamisesta kirjaamalla periaatteita, jotka toimisivat silloin, jos Suomi pyytäisi apua**

Natolta. Samalla haluttiin estää, ettei Suomessa sopimuksen sitovuutta vietäisi minkäänlaisen tuomioistuimen tai eduskunnan käsiteltäväksi jälkikäteenkään. Kyse oli samalla samasta periaatteesta, kuin USA/EU:n TTIP-vapaakauppasopimuksessa eli Suomen demokraattisen päätöksentekojärjestelmän sivuuttamisesta, mutta vielä pidemmälle mennään, antamalla lopullinen ratkaisuvallta epäselvissä kysymyksissä Naton Euroopan joukkojen komentajalle.

- 2. Koska sopimus oli näin hataralla pohjalla ja vastoin suomalaisten enemmistön tahtoa, oli tarpeen luoda kuvaa, kuinka asejärjestelmien yhteensovittamisen vuoksi Suomen armeija harjoittelisi pienissä erissä asejärjestelmien toimittajamaan eli USA:n armeijan kanssa ja myöhemmin suoraan Naton kanssa, että voitaisiin asiaa markkinoida, kuinka kyse oli vain vakiintuneesta käytännöstä asejärjestelmien sujuvan käytön ja mahdollisen tosi-tilanteen yhteistoiminnan opettelemiseksi;**
- 3. Koska Suomen hallituksessa oli keskeisenä vaikuttajana USA:n ja Nato:n edessä rähmällään oleva kokoomus ja hallituksen noudattama leikkauspolitiikka saattaa varsin pian johtaa kokoomuksen syrjäyttämiseen hallituksesta, oli tarpeen käynnistää avoin sotilaallisen yhteistyön toteuttaminen Naton ja lännen sotilasliittouman kanssa tällaisen USA-mielisen hallituksen Suomen hallituksen aikana, jolloin voitiin olettaa, että suomalaisten vastustavasta asenteesta huolimatta virallinen Suomi ei asettuisi poikkiteloin sotaharjoittelua vastaan, vaikka se tapahtuisi Suomessakin. Käytännön Nato-liittoutumisen aloittaminen oli kokoomuksen varsinainen saavutus Stubbin aikana, (amerikkalainen aseeteollisuus ja sen kenraalit tuskin välittävät siitä, että sekä Stubb että Haglund ovat kumpikin vastentahtoisesti joutuneet palvelustensa jälkeen luopumaan puolueittensa johtamisesta ja hallitusasemistaan);**

4. Nato-yhteistyön syventämistä Suomessa ovat ehkä innokkaimmin ajaneet armeijan upseeristo, joka kaikei näkee kiinteään Natoon kuulumisen ja siellä toimimisen avaavan suuria mahdollisuuksia edetä upseerinurallaan ja päästä paremmille palkoille Suomea suuremassa armeijakokonaisuudessa;
5. Isäntämaatukisopimusta tarvittiin ehkä myös siksi, että saatiin paperille sellaista vähintäänkin tulkinnallista aineistoa, johon voitaisiin tarvittaessa vedota todisteena, ettei Nato ollut rikoslain maanpetosluvun kriminalisoinneissa tarkoitettu vihollinen, eikä sotilaallinen yhteistoiminta tai palvelus tehtävissä, jotka välittömästi edistivät sotatoimia Suomea vastaan, esimerkiksi antamalla jollekulle ulkovallalle selvästi hyväksyttävän syyn hyökätä Suomeen, siksi olisi voinut olla esimerkiksi maanpetossäännöksen tarkoittamaa toimintaa. Maanpetosrikosten tunnusmerkistöissä on toki useita tulkinnanvaraisia reunaehtoja, mutta jo pelkkä maanpetossyytteen vaara on isojen viskaalien urakehityksen kannalta pahasta;
6. Isäntämaatukisopimusta tarvittiin sen suomalaisten toteuttajien turvaamiseksi rikoslain maanpetosluvun eräiltä muiltakin kriminalisoinneilta, kuten puolueettomuusmääräysten rikkomisrikokselta, Suomen itsemääräämisoikeuden vaarantamisrikokselta, tai sotaan yllyttämisrikokselta, koska vieraan armeijan joukkojen päästäminen toimimaan Suomessa ja siinä yhteydessä tehty toiminta ja tiedottaminen ja propaganda saattaisivat mennä näitten rikosten tunnusmerkistöjen alle tapauksesta riippuen;
7. Poliittisen mielipiteen muokkauksen avuksi tarvittiin paitsi isäntämaatukisopimusta, ennen kaikkea käytännön sotilasyhteistyön toimia, jotka muokkaisivat kansalaismielipidettä suosiollisemmaksi lännen sotilasliittoutumaa kohtaan ja auttaisivat mm. siinä, että Suomi aiempaa enemmän ryhtyisi rahallisesti tukemaan lännen sotilasliiton ja Naton valtavia ylläpitokuluja;

- 8. Koska Suomen lainsäädäntö pyrkii estämään Suomelta sotilaalliset toimet ulkomailla ja hyökkäyssodan, ja koska Nato tarvitsee apuvoimia Suomen ulkopuoliseen toimintaan, jonne osa Suomen upseeristosta haikailee, oli näitten kahden ison rajoituksen muuttamiseksi pois Suomen lainsäädännöstä tarpeen luoda tarina, jonka varjossa noin suuret muutokset voitaisiin toteuttaa. Tarina oli ostetun asetekniikan ja kaluston yhteensopivuuden turvaaminen harjoittelulle kaluston käyttöä sen toimittaja- ja käyttäjämaitten kanssa yhteisesti. Sen mahdollistamiseksi oli alkuvaiheen jälkeen tarpeen poistaa nuo turhat rajoitukset Suomen lainsäädännöstä, olihan yhteisharjoituksissa ja ostetussa aseteknologiassa ennen muuta kyse hyökkäykseen tarkoitettusta kalustosta ja Suomen ulkopuolella sen yhteiskäyttöä oli jo ennen tätä vuotta harjoiteltu.**